

บทที่ 1

การเดินทางท่องเที่ยว

1. ความเป็นมาของการเดินทางท่องเที่ยว

การเดินทางในอดีตของมนุษย์ เริ่มจากการเดินทางเพื่อแสวงหาถิ่นที่อยู่อาศัยที่อุดมสมบูรณ์และปลอดภัยต่อการดำรงชีวิต ต่อมาเมื่อมีการรวมตัวกันเป็นชุมชนหรือกลุ่มเมือง จะมีการเดินทางเพื่อการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า การเดินทางตามความเชื่อถือและศรัทธาหรือการเดินทางเพื่อศาสนา การเดินทางเพื่อเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีทางด้านการเมือง การปกครอง รวมทั้งการเดินทางไปทำการสู้รบเพื่ออำนาจและผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

ด้วยเหตุที่มนุษย์มีสัญชาตญาณของความอยากรู้อยากเห็น ต้องการหาประสบการณ์ สิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ ประกอบกับความต้องการทางด้านนันทนาการ เพื่อความรื่นรมย์และผ่อนคลายความเครียดในยามว่างที่ปราศจากภาระทั้งปวง การเดินทางท่องเที่ยวจึงเป็นที่นิยมในหมู่มวลมนุษย์ ตามยุคสมัย ดังนี้

ยุคอาณาจักรโบราณ (The Ancient Empires)

ประมาณหลายพันปีก่อนคริสตกาล อาณาจักรโบราณหรือมหาอาณาจักร (The Great Empires) ซึ่งประกอบด้วยอาณาจักรเปอร์เซีย อัสซีเรีย กรีก อียิปต์และโรมัน มหาอาณาจักรเหล่านี้เป็นศูนย์กลางดึงดูดให้เกิดการเดินทาง เพื่อชมความเจริญรุ่งเรือง ความงดงามของศิลปะ และความยิ่งใหญ่ของสถาปัตยกรรม ซึ่งกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรมสิ่งมหัศจรรย์ของโลกยุคโบราณ ให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษา อาทิเช่น

ปิรามิดอียิปต์ (The Egyptian Pyramids) สุสานกษัตริย์ที่สร้างขึ้นมานานกว่า 4000 ปี ปัจจุบันยังคงตั้งตระหง่านปรากฏให้เห็นอยู่ แต่สิ่งมหัศจรรย์อื่น ๆ อีก 6 แห่งนั้น เหลือเพียงร่องรอยเท่านั้น

เทวรูปแห่งเกาะโรดส์ (The Colossus of Rhodes) ปฏิมากรมbronzeขององค์สุริยเทพ เฮลิออส (Helios) สูง 32 เมตร ตั้งอยู่ที่ปากอ่าวเกาะโรดส์ของกรีก สร้างขึ้นราว 2000 กว่าปีก่อนคริสตศักราช

สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน (The Hanging Gardens of Babylon) สร้างราว 500 กว่าปีก่อนคริสตศักราช โดยจักรพรรดิเนบูคัดเนสซาร์ที่สอง ลักษณะเป็นชั้น ๆ 5 ชั้น แต่ละชั้นสูง 12 เมตร ไล่ระดับขึ้นไป มีไม้ดอกไม้ประดับงดงามเหมือนเนินเขา

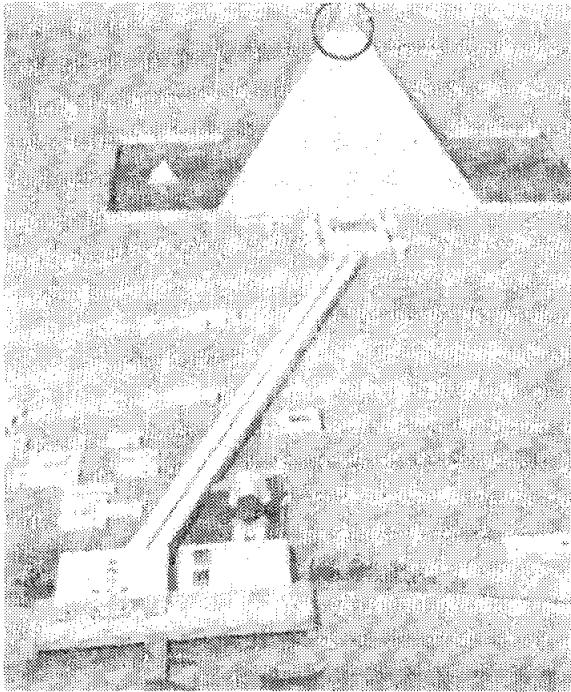
สุสานแห่งฮาลิคาร์แนสซุส (The Mausoleum of Halicarnassus) ที่บรรจุพระศพของกษัตริย์มาโซลุส แห่งลิเดีย อยู่ที่เมืองฮาลิคาร์แนสซุส ในดินแดนเอเชียไมเนอร์ สร้างราว 300 กว่าปีก่อนคริสตศักราช สุสานมีความสูงถึง 42 เมตร หลังคามีลักษณะคล้ายปิรามิด บนยอดมีประติมากรรมขององค์กษัตริย์ทรงอาชาอยู่เคียงคู่กับพระมเหสี เพดานของสุสานรองรับด้วยเสาตอริคตามแบบฉบับสถาปัตยกรรมกรีก

ประภาคารฟารอสแห่งอเล็กซานเดรีย (The Pharos of Alexandria) ถือเป็นประภาคารหรือกระโจมไฟแห่งแรกของโลก ตั้งอยู่บนเกาะฟารอส ทางผ่านเข้าเมืองอเล็กซานเดรียของอียิปต์ สร้างราว 270 ปีก่อนคริสตศักราช มีความสูงถึง 122 เมตร ตัวประภาคารมีความงดงามในด้านสถาปัตยกรรม บนยอดประภาคารมีรูปสลักเทพเจ้าซีอุส ตั้งอยู่ที่มุมทั้งสี่

เทวรูปซีอุสที่โอลิมเปีย (The Statue of Zeus at Olympia) เทวรูปของเทพซีอุสที่สร้างด้วยไม้ ประดับด้วยทองคำและงาช้าง ลักษณะประทับนั่งอยู่บนฐานกว้าง 10 เมตรครึ่ง ตัวเทวรูปสูง 9 เมตร สร้างราว 500 ปีก่อนคริสตศักราช ประดิษฐานอยู่ในวิหารเมืองโอลิมเปียของกรีก

มหาวิหารเทพีอาร์ทีมิสที่อีฟุซ (The Temple of Artemis at Ephesus) วิหารหินอ่อนที่เมืองอีฟุซในดินแดนเอเชียไมเนอร์ สร้างขึ้นเพื่อสักการบูชาเทพีอาร์ทีมิสหรือไดอาน่า เจ้าแม่แห่งการล่าสัตว์และเทวีแห่งจันทร์ ราว 600 ปีก่อนคริสตกาล ตัววิหารมีเสาตอริคเรียงรายโดยรอบถึง 262 ต้น งดงามยิ่งนัก

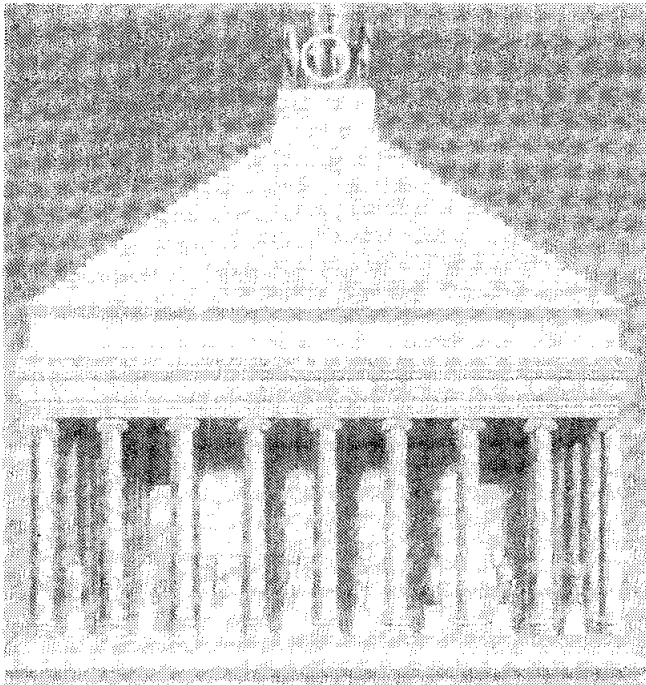
ในยุคนี้นอกจากจะมีการเดินทางเพื่อเยี่ยมชมความเจริญรุ่งเรือง ศิลปะและสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ยังมีการเดินทางเพื่อสุขภาพโดยมีจุดหมายปลายทางที่บ่อน้ำแร่ น้ำพุร้อน การท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูสุขภาพ หรือเพื่อความรื่นรมย์ รวมทั้งการเดินทางเพื่อชมการแข่งขันกีฬาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมวลมนุษยชาติคือ กีฬาโอลิมปิก ที่กรีก



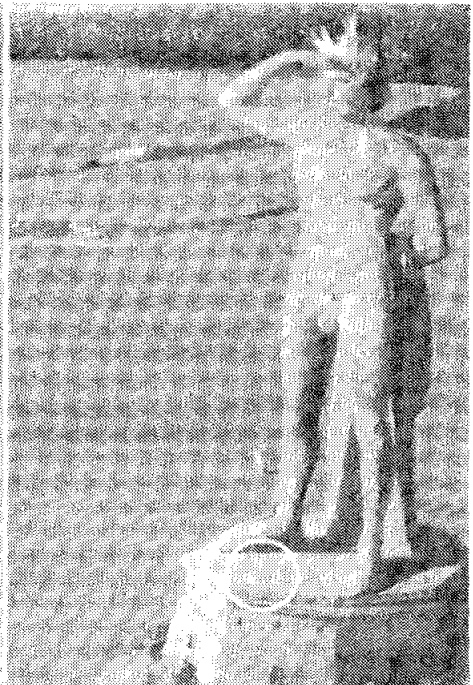
พีระมิดอียิปต์



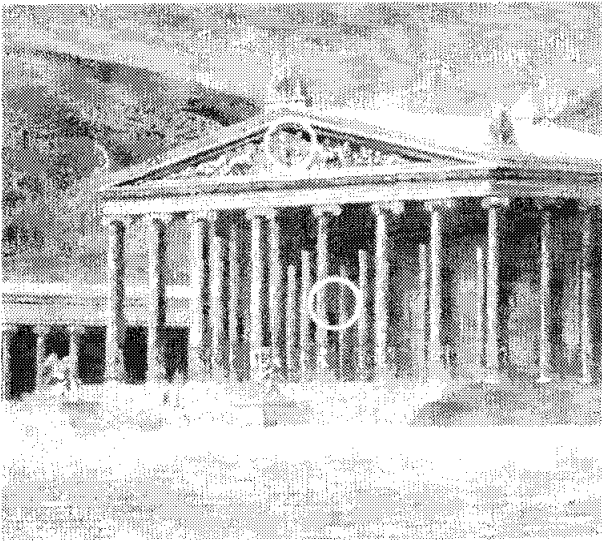
เทวรูปซีอุสที่โอลิมเปีย



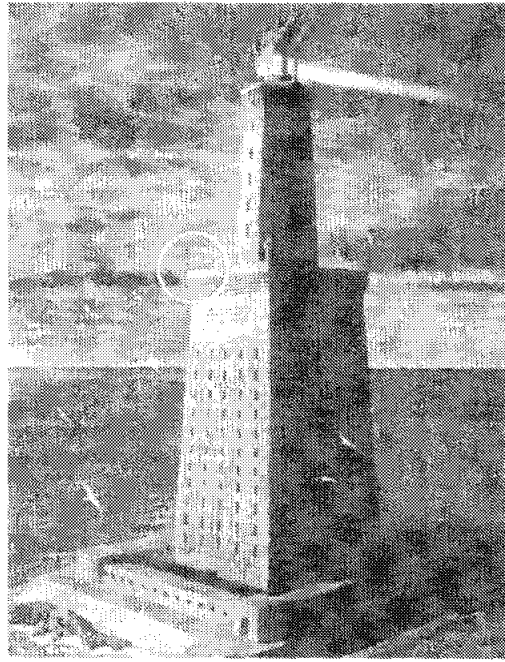
สุสานแห่งฮาลิคาร์นาซุส



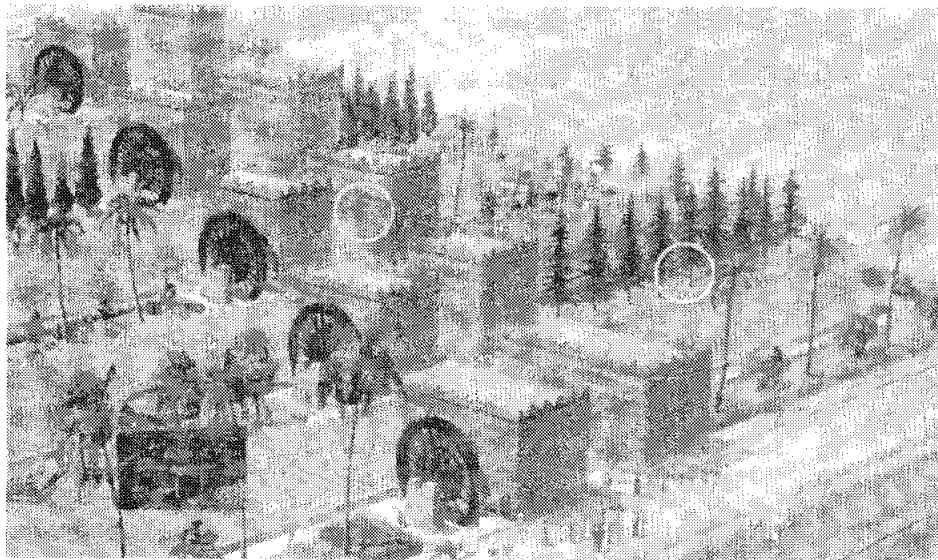
เทวรูปแห่งเกาะโรดส์



มหาวิหารเทพีอาร์ทีมิสที่อีฟซุส



ประภาคารฟารอสแห่งอเล็กซานเดรีย



สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน

หมายเหตุ ภาพเหล่านี้เป็นภาพวาดจากจินตนาการ เพราะปัจจุบันเหลือเพียงประมิตแห่ง
อิยิปต์เท่านั้นที่ยังปรากฏอยู่

ที่มา ไทยรัฐ ชันเดย์ สเปนเซียล

ยุคกลาง (The Middle Ages)

ราว ค.ศ. 500-1500 หลังการล่มสลายของอาณาจักรโรมัน ซึ่งเป็นที่สิ้นสุดของยุคอาณาจักรโบราณ ในช่วงต้นของยุคกลาง มีเหตุการณ์สู้รบเกิดความไม่สงบไปทั่วยุโรป ถือเป็นยุคมืดที่มีแต่ความหวาดกลัว ต่อมาคริสต์ศาสนาเริ่มฟื้นฟู มีการเผยแพร่คำสอน อภินิหารและความศักดิ์สิทธิ์ กระตุ้นให้คริสตศาสนิกชนออกเดินทางเพื่อจาริกแสวงบุญ การเดินทางเพื่อศาสนาหรือการเดินทางเพื่อการจาริกแสวงบุญ (Pilgrimage) เริ่มเป็นที่นิยมในยุคนี้ โดยจะเดินทางไปยังสถานที่สำคัญทางศาสนา การเดินทางของผู้จาริกแสวงบุญของศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามเกิดขึ้นในเวลาไล่เลี่ยและบริเวณใกล้เคียงกัน โดยมีจุดหมายปลายทางที่ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ (Holy Land) กรุงเยรูซาเล็ม (Jerusalem) ซึ่งถือเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทั้งของศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลาม ทำให้เป็นสาเหตุของการทำสงครามแย่งชิงดินแดนกันอยู่เสมอ สงครามศาสนาครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดได้แก่ สงครามครูเสด (The Crusade War) ซึ่งรบกันยาวนานกว่า 300 ปี นอกจากดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ที่กรุงเยรูซาเล็ม ชาวคริสต์ยังนิยมเดินทางไปสำนักวาติกันที่กรุงโรม ในขณะที่ชาวอิสลามจะเดินทางไปกรุงเมกกะประเทศซาอุดีอาระเบีย

การเดินทางในยุคนี้ แม้จะเป็นการเดินทางที่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อและความศรัทธาในศาสนา แต่ได้ก่อให้เกิดความรู้สึกถึงการพักผ่อนและการท่องเที่ยวด้วย เมื่อมีผู้นิยมแสวงบุญจำนวนมาก รูปแบบการเดินทางจึงพัฒนาไปสู่การเดินทางเป็นกลุ่ม (Group Tour) เป็นการเดินทางแบบเบ็ดเสร็จ คือจะรวมทั้งค่าใช้จ่ายและค่าบริการทุกอย่างไว้พร้อมเสร็จตลอดระยะเวลาการเดินทาง รวมทั้งค่าคุ้มครองดูแลเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยให้กับผู้เดินทาง โดยเริ่มการเดินทางเป็นครั้งแรกจากกรุงเวนิส ประเทศอิตาลีไปสู่จุดหมายปลายทางที่ดินแดนอันศักดิ์สิทธิ์ ณ กรุงเยรูซาเล็ม

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (The Renaissance)

ช่วงปลายของยุคกลาง ต่อเนื่องถึงต้นยุคใหม่ ราวคริสต์ศตวรรษที่ 14-17 เป็นช่วงแห่งการฟื้นฟูศิลปวิทยาการ มีการรื้อฟื้นศึกษาศิลปะวิทยาการสมัยกรีกและโรมัน รวมทั้งพัฒนาความคิดและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ก่อให้เกิดมรดกทางวิชาการแขนงต่าง ๆ โดยเริ่มจากประเทศอิตาลี ซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมโรมันโบราณที่ยังคงมีหลักฐานทางโบราณวัตถุสถานปรากฏอยู่มาก ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจและภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม

การฟื้นฟูศิลปวิทยาการจึงเริ่มต้นจากประเทศอิตาลี แล้วขยายออกไปสู่ดินแดนต่าง ๆ ทั่วทวีปยุโรป ผลจากการฟื้นฟูศิลปวิทยาการทำให้เกิดการเดินทางของคนกลุ่มใหม่ ซึ่งแตกต่างกับการเดินทางในยุคก่อนที่เป็นการเดินทางเพื่อการจาริกแสวงบุญ ซึ่งมักจะถูกชี้นำหรือจูงใจโดยความเชื่อและศรัทธาทางศาสนา นักเดินทางในยุคนี้จะมีอิสระมีเหตุผลและเป็นไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป อาจเป็นการเดินทางเพื่อความอยากรู้อยากเห็นสิ่งใหม่ ๆ หรือสิ่งสวยงาม เพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อความสนุกสนานรื่นรมย์ โดยมีจุดหมายปลายทางเพื่อเยี่ยมชมร่องรอยอารยธรรมที่ยิ่งใหญ่ของชาวโรมันที่กรุงโรมประเทศอิตาลี พักชมความงดงามและศึกษาวิชาการที่กรุงปารีสประเทศฝรั่งเศส หรือกรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ หรือชมงานแสดงสินค้า สิ่งประดิษฐ์และวิทยาการใหม่ ๆ ที่เมืองแฟรงเฟิร์ตประเทศเยอรมัน เป็นต้น ก่อให้เกิดกระแสของการเดินทางที่เรียกว่า Grand Tour คือ การเดินทางของคนกลุ่มใหญ่ที่มีเป้าหมายของการเดินทางที่หลากหลาย และเป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวชัดเจนยิ่งขึ้นกว่าสมัยก่อน ๆ ที่ผ่านมา

ยุคใหม่ (The Modern Ages)

การค้นพบวิทยาการใหม่ ๆ จากการฟื้นฟูศิลปวิทยาการประกอบกับเส้นทางการเดินทางจากยุโรปไปยังประเทศจีนที่มาร์โคโพลอค้นพบ เป็นเหตุจูงใจให้มีการเดินทางทางเรือเพื่อการสำรวจและแสวงหาเส้นทางคมนาคม ที่จะนำไปสู่ดินแดนและแหล่งการค้าใหม่ ๆ ยุโรปเข้าสู่ยุคใหม่ราวคริสต์ศตวรรษที่ 16 การค้นพบดินแดนใหม่เป็นการเปิดโลกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ในยุคนี้ชาวยุโรปสามารถเดินทางติดต่อและขยายอิทธิพลไปสู่ดินแดนต่าง ๆ จากเส้นทางการเดินเรือของนักเดินเรือที่สำคัญ เช่น

วาสโกดา กามา (Vascoda Gama) ชาวโปรตุเกส ซึ่งเป็นชาติแรกที่สนใจการเดินทางเรือ สามารถเดินทางอ้อมแหลมกูดโฮป (Good Hope) ไปถึงอินเดีย

คริสโตเฟอร์ โคลัมบัส (Cristophor Columbus) ชาวอิตาลี เดินทางไปพบหมู่เกาะบาฮาม่า (The Bahama Islands) บริเวณทะเลแคริบเบียน เข้าใจว่าเป็นทวีปเอเชีย จึงตั้งชื่อว่าหมู่เกาะอินเดียตะวันตก แต่ความจริงเป็นทวีปใหม่

เฟอร์ดินาน แมกเจลแลน (Ferdinan Magellan) ชาวโปรตุเกส เดินทางข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกไปสู่มหาสมุทรแปซิฟิก ผ่านช่องแคบใต้สุดของทวีปอเมริกา ซึ่งต่อมาได้ชื่อว่าช่องแคบแมกเจลแลน

อเมริโก เวสปุชชี (Americo Vespucci) ชาวอิตาลีเดินทางไปยังดินแดนที่โคลัมบัสค้นพบ และพิสูจน์ให้โลกรู้ว่าดินแดนนี้ไม่ใช่ทวีปเอเชีย และตั้งชื่อทวีปใหม่นี้ว่าทวีปอเมริกา

ความสำเร็จของนักเดินทางเหล่านี้ ทำให้เกิดการพัฒนเส้นทางการคมนาคมที่สำคัญของโลก ประชาชาติจากแดนไกลสามารถเดินทางติดต่อกัน ทำให้เกิดกระแสของความต้องการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งการเดินทางท่องเที่ยวทางเรือหรือทางทะเล

การปฏิวัติอุตสาหกรรม (The Industrial Revolution)

ราวปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมโดยนำเครื่องจักรกลต่าง ๆ เข้ามาใช้ในระบบการผลิต ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงทั้งด้านวิถีการดำเนินชีวิต เศรษฐกิจและสังคม ผู้คนจากภาคเกษตรกรรมหลั่งไหลเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่ ๆ

การปฏิวัติอุตสาหกรรม นำไปสู่การขยายตัวของกลุ่มชนชั้นกลางที่เริ่มมีรายได้ที่สูงขึ้น มีวันหยุดพักผ่อนที่แน่นอน และมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวขยายตัวกว้างขวางยิ่งขึ้น ประกอบกับการคมนาคมขนส่งได้รับการพัฒนาให้มีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น บ้านเมืองเจริญรุ่งเรือง จูงใจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว รวมทั้งสภาพการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม และความเป็นอยู่ที่หนาแน่นตามเมืองใหญ่ ๆ ทำให้เกิดความต้องการที่จะผ่อนคลายและพักผ่อนหาความรื่นรมย์ นักท่องเที่ยวในยุคนี้จึงไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มชนชั้นสูงหรือผู้ที่ร่ำรวยเหมือนยุคก่อน ๆ กลุ่มชนชั้น

กลางมีโอกาสดำเนินทางท่องเที่ยวมากขึ้น นำไปสู่การท่องเที่ยวมวลชน (Mass Tourism) คือ การเดินทางท่องเที่ยวของกลุ่มชนจำนวนมาก และได้พัฒนามาสู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปัจจุบัน

หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (After World War II)

การท่องเที่ยวมวลชนได้หยุดซบงกลางบางช่วงเวลา เมื่อมีเหตุการณ์ที่ไม่ปลอดภัยจากสงครามครั้งใหญ่ ๆ ของโลก หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 หรือประมาณกลางคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน การเดินทางท่องเที่ยวได้พัฒนาและขยายตัวไปทั่วโลก โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศ มวลมนุษย์จากหลายเชื้อชาติเผ่าพันธุ์พากันเดินทางท่องเที่ยวไปยังถิ่นฐานต่าง ๆ ก่อให้เกิดธุรกิจหลากหลายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บริการในการเดินทางท่องเที่ยว และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจึงกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วโลก ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญ ได้แก่

1) การพัฒนาด้านการคมนาคมขนส่ง หลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการพัฒนาเครื่องบินรบเพื่อการสงครามมาเป็นเครื่องบินขนส่งเพื่อการพาณิชย์ขนาดใหญ่ สามารถขนส่งผู้โดยสารได้เป็นจำนวนมาก มีความสะดวกรวดเร็วและสามารถขนส่งระยะทางไกล ๆ รวมทั้งมีการผลิตรถยนต์เพื่อการขนส่งผู้โดยสาร ซึ่งอำนวยความสะดวกให้กับการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น โดยมีการพัฒนาสมรรถนะของเครื่องยนต์ ขนาดของรถโดยสาร และสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจุบันพัฒนามาเป็นรถโค้ช (Coach) สามารถบรรจุผู้โดยสารได้ประมาณตั้งแต่ 25 คน 40 คน และ 70 คน นอกจากนี้เบาะที่นั่งได้รับการพัฒนาให้นั่งหรือนอนได้อย่างสะดวกสบายสามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์สองฟากทางได้อย่างกว้างขวาง นิยมใช้สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ หรือประเทศใกล้เคียง สำหรับการขนส่งทางเรือได้รับการพัฒนาให้เป็นเรือขนส่งผู้โดยสารขนาดใหญ่ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ห้องพักผ่อน ห้องอาหาร สถานเริงรมย์ สถานที่ออกกำลังกาย ฯลฯ ให้บริการพร้อมสรรพภายในเรือเรียกว่า เรือสำราญ หรือเรือท่องเที่ยว (Cruise) ซึ่งจะให้บริการเดินทางตามมหาสมุทร ระหว่างประเทศ ระหว่างเมือง หรือให้บริการตามแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำเพื่อชมความงดงามของธรรมชาติ

2) การพัฒนาคุณภาพชีวิต โลกมีประชากรเพิ่มมากขึ้นและได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่ายุคก่อน ๆ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากสังคมเกษตรกรรมมาสู่

สังคมอุตสาหกรรม ช่วยให้ทีมงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นและมีเวลาว่างมากขึ้น จึงมีโอกาสพักผ่อนหาความรื่นรมย์และสิ่งแปลกใหม่ให้กับชีวิตซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ การเดินทางท่องเที่ยว สามารถตอบสนองความต้องการเหล่านี้ได้

3) การพัฒนาด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม มนุษย์สามารถผลิตสื่อชนิดต่าง ๆ ที่สื่อสารและเผยแพร่ได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน เป็นการเปิดโลกให้กว้างขวางยิ่งขึ้น มวลมนุษยชาติมีโอกาสรับรู้ข่าวสารซึ่งกันและกัน รวมทั้งข่าวสารการท่องเที่ยว ทำให้ประชากรจากทั่วทุกมุมโลก เกิดความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว โดยมุ่งหวังหรือมีจินตนาการ (Image) ว่าจะได้พบหรือสัมผัสกับสิ่งที่ได้รับรู้จากการเผยแพร่ข่าวสารนั้น ๆ จากการศึกษาพบว่า มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ตัดสินใจเลือกจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยว (Destination) จากการที่รับรู้ข่าวสารการท่องเที่ยวจากสื่อต่าง ๆ ความสำเร็จที่ประเทศไทยได้รับจากการประกาศให้เป็นปีท่องเที่ยวไทย 2541-2542 (Amazing Thailand 1998-1999) ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก การพัฒนาด้านการสื่อสารและโทรคมนาคม เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้โครงการและกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ของ Amazing Thailand 1998-1999 ได้รับการโฆษณาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ไปทั่วโลก จูงใจให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าว

4) การขยายตัวทางธุรกิจ การพัฒนาและการแข่งขันทางธุรกิจประเภทต่าง ๆ ซึ่งขยายตัวอย่างกว้างขวางทั้งในประเทศและระหว่างประเทศทั่วโลก ทำให้เกิดการเดินทางติดต่อซึ่งกันและกัน ซึ่งการเดินทางแต่ละครั้งจำเป็นต้องใช้บริการ การขนส่งที่พักแรม ภัตตาคารร้านอาหาร และต้องการพักผ่อนหรือหาความรื่นรมย์ ทำให้เกิดการพัฒนารูปบริการต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเหล่านี้ ซึ่งถือเป็นนักท่องเที่ยวที่สำคัญนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจแขนงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยว

การพัฒนาและการแข่งขันในธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางและท่องเที่ยว ทั้งด้านการขนส่ง ความหลากหลายของสถานที่พักแรม รูปแบบการนำเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยว ที่เตรียมไว้ให้นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการตลอดจนการส่งเสริมด้านการตลาดที่มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ด้วยสื่อต่าง ๆ การจัดรายการแบบเบ็ดเสร็จ หรือแพคเกจ (Package Tour) หรือโปรโมชั่นพิเศษต่าง ๆ ล้วนเป็นการจูงใจและกระตุ้นให้ผู้คนเกิดความต้องการท่องเที่ยวมากขึ้น

5) ความร่วมมือระหว่างประเทศในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมให้เป็นอุตสาหกรรมระหว่างประเทศและเป็นอุตสาหกรรมสำคัญของโลก โดยมีการรวมตัวและจัดตั้งองค์กรระหว่างประเทศเพื่อให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในเรื่องของการเดินทางท่องเที่ยว ทำให้การท่องเที่ยวขยายตัวไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก องค์กรท่องเที่ยวที่มีความสำคัญระดับโลกได้แก่

องค์การการท่องเที่ยวโลก : World Tourism Organization (WTO) ภายใต้การสนับสนุนขององค์การสหประชาชาติ : The United Nation (UN) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวโดยมุ่งหวังที่จะช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ ส่วนองค์กรระดับภูมิภาคในแถบเอเชีย ได้แก่ สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก : Pacific Area Travel Association (PATA) สมาคมท่องเที่ยวอาเซียน : Asian Tourism Association (ASianta) เป็นต้น

สำหรับประเทศไทย นับแต่สมัยกรุงสุโขทัยราชธานีแห่งแรกต่อเนื่องมาจนถึงตอนต้นของกรุงรัตนโกสินทร์ มีการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่มีใช่เป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวโดยตรง แต่การเดินทางเหล่านั้นได้มีโอกาสพบเห็นสิ่งแปลกใหม่ มีช่วงเวลาของความรื่นรมย์และพักผ่อนหย่อนใจในระหว่างการเดินทาง โดยผู้ที่มีโอกาสเดินทางจะจำกัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นสูง มีปรากฏหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวรรณกรรมที่กล่าวถึงการเดินทางในอดีต เช่น

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงมหาราช

ภาพยนต์โคลงประพาสธารทองแดง และภาพยนต์โคลงนิราศพระบาทพระราชนิพนธ์ของเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร (เจ้าฟ้ากุ้ง) พระโอรสในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สมัยอยุธยาตอนปลาย

นิราศเมืองแกลง นิราศภูเขาทอง นิราศเมืองสุพรรณ และนิราศเมืองเพชรบุรี ของพระสุนทรโวหาร (สุนทรภู่) กวีเอกสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ผู้มีชีวิตยืนยาวถึงสี่แผ่นดิน

นิราศลอนดอน ของหม่อมราชวงศ์ (ม.ร.ว.กระต่าย อิศรางกูล) ผู้เป็นสามให้
ราชทูตไทยไปเจริญสัมพันธไมตรีกับประเทศอังกฤษเมื่อ พ.ศ. 2400 ซึ่งตรงกับรัชสมัย
ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 และพระนางวิคตอเรีย

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ก็ทรงโปรดการเสด็จ
ประพาสหัวเมืองต่าง ๆ อันเป็นพระราชกรณียกิจที่จะทำให้ทราบถึงความเป็นอยู่ของ
ราษฎร และทรงพระสำราญ ในระหว่างการเดินทางจะทรงแวะเยี่ยมเยียนราษฎร สถานที่
สำคัญและแหล่งธรรมชาติที่งดงาม นอกจากนั้นยังทรงเสด็จประพาสประเทศเพื่อนบ้าน
ใกล้เคียงและไกลโพ้น ดังพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต้นและพระราชนิพนธ์ไกลบ้าน ที่
ทรงพระนิพนธ์เป็นลักษณะจดหมายเหตุเสด็จประพาส ทั้งการเสด็จไปดูแลความเป็นอยู่
ของราษฎรตามหัวเมืองใหญ่ ในพระราชนิพนธ์เสด็จประพาสต้น และการเสด็จไป
เจริญสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศในพระราชนิพนธ์ไกลบ้าน นับว่าพระบาทสมเด็จพระ
จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักเดินทางที่ยิ่งใหญ่ ทรงพระสำราญและ
พอพระราชหฤทัยที่จะได้พบเห็นเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ และทรงนำมาใช้ประโยชน์ใน
การพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัยเทียบเท่าอารยประเทศทั้งหลาย

การท่องเที่ยวเริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลายภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เมื่อมีชาว
ต่างประเทศทั้งนักธุรกิจ นักวิชาการ นักการทูต นักการทหาร และนักท่องเที่ยวเดินทางเข้า
มาในประเทศไทย โดยเพิ่มจำนวนและความหลากหลายของเชื้อชาติมากขึ้นเรื่อย ๆ
ประกอบกับมีการจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและส่งเสริมการท่องเที่ยว เริ่มต้น
จากกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธินเมื่อครั้งทรงดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการรถไฟ ได้ทรงริ
เริ่มส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยทรงจัดตั้งแผนกโฆษณาของการรถไฟในปี พ.ศ. 2467
เพื่อทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ประเทศไทยให้เป็นที่รู้จัก ตลอดจนอำนวยความสะดวก
สะดวกแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และได้มีการพัฒนาหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว
จนถึงปัจจุบันคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) การท่องเที่ยวของประเทศได้รับการ
พัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในระยะแรก ๆ จะมุ่งประชาสัมพันธ์ให้คนต่างชาติเดินทาง
เข้ามาท่องเที่ยวประเทศไทย และต่อมาได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนภายในประเทศ

2. ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) คือ การเดินทางไปเยือนสถานที่ต่าง ๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการ คือ

- (1) เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
- (2) เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
- (3) เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

การท่องเที่ยว จึงหมายถึงการเดินทางจากถิ่นที่อยู่อาศัยปกติ หรือถิ่นที่พำนักถาวรไปยังที่อื่นด้วยความสมัครใจ และเป็นการเดินทางชั่วคราวโดยใช้เวลาพำนัก ณ สถานที่นั้น ๆ ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้

3. วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์หรือความมุ่งหมายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวอาจแบ่งได้ดังนี้

(1) เพื่อการพักผ่อน (Relaxation) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหรือผ่อนคลายจากภาระกิจทั้งปวง ทั้งด้านการงานและภาระอื่น ๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง พร้อมฟื้นฟูความสดชื่นสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะกลับมาปฏิบัติภารกิจต่อไป

(2) เพื่อการนันทนาการ (Recreation) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อนันทนาการ หาความรื่นรมย์สนุกสนาน โดยจุดหมายปลายทางอาจเป็นสถานที่ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม หรือแหล่งบันเทิงต่าง ๆ ซึ่งประเทศท่องเที่ยวทั้งหลายต่างพยายามเสนอแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม และรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภทนี้

(3) เพื่อสุขภาพ (Health) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อฟื้นฟูหรือบำรุงสุขภาพ ซึ่งอาจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เอื้อให้สุขภาพสดชื่นแข็งแรง

หรืออาจไปยังแหล่งที่ให้บริการฟื้นฟู ดูแลสุขภาพโดยตรง ซึ่งปัจจุบันมีธุรกิจที่ให้บริการด้านสุขภาพและมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายการเดินทางเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น

(4) เพื่อการกีฬา (Sport) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อการกีฬา อาจเพื่อชมการแข่งขันกีฬา อาทิเช่น ฟุตบอลโลก เอเชียนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ ที่สามารถดึงดูดผู้สนใจด้านการกีฬาเดินทางไปเยี่ยมชมจำนวนมาก หรืออาจเดินทางไปเล่นกีฬาบางชนิดที่จำเป็นต้องใช้สถานที่เฉพาะหรือพิเศษ ซึ่งถ้าประเทศใดมีสถานที่เหมาะสมสำหรับการเล่นกีฬาแต่ละประเภท จะสามารถดึงดูดให้นักเดินทางเพื่อจุดมุ่งหมายนั้นเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในประเทศ อาทิเช่น ประเทศไทย มีสนามกอล์ฟที่สวยงามและได้มาตรฐานหลายแห่งสามารถส่งเสริมการท่องเที่ยวประเภท Golf Tour นำรายได้เข้าสู่ประเทศจำนวนมาก

การเดินทางเพื่อการพักผ่อน การนันทนาการ สุขภาพและการกีฬา ล้วนเป็นความมุ่งหมายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการเปลี่ยนแปลงชีวิตประจำวันที่ซ้ำซากจำเจไปพบกับสิ่งใหม่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งคาดหวังว่าจะทำให้ได้รับความรื่นรมย์ ซึ่งอาจเป็นการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (Recreation Tour) การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (Health Tour) หรือการท่องเที่ยวเพื่อการกีฬา (Sport Tour)

(5) เพื่อเยี่ยมชมเยียนญาติมิตร (Visiting) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อเยี่ยมชมเยียนเครือญาติ หรือมิตรสหายที่อยู่ห่างไกล แสดงถึงความรักความผูกพันที่มีต่อกัน ประเทศในแถบเอเชียยังคงยึดมั่นและเคร่งครัดในวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม จะมีการเดินทางเพื่อจุดมุ่งหมายในการเยี่ยมชมเยียนญาติมิตรมากกว่าจุดมุ่งหมายอื่น ๆ โดยเฉพาะในช่วงเวลาของเทศกาลประเพณี

(6) เพื่อศาสนา (Religion) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อปฏิบัติศาสนกิจ หรือเพื่อนมัสการสถานที่สำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาตามความเชื่อถือและศรัทธา เช่น พุทธศาสนิกชน จะเดินทางไปปฏิบัติธรรม ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ณ วัดต่าง ๆ หรือชาวมุสลิมทั่วโลกต่างพากันเดินทางไปประกอบพิธีฮัจ ที่เมืองเมกกะประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น

(7) เพื่อธุรกิจ (Business) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อติดต่อธุรกิจเป็นหลัก แต่มีโอกาสดักท่องเที่ยวด้วย ในประเทศที่มีความเจริญด้านเศรษฐกิจจะมีรายได้จากนักท่องเที่ยวประเภทนี้มาก เพราะจะมีการเดินทางเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ มิได้

เป็นช่วงเวลาหรือฤดูกาลเหมือนนักท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ

(8) **เพื่อการประชุมสัมมนา (Convention and Conference)** เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนา และมีการท่องเที่ยวประกอบด้วย การท่องเที่ยวรูปแบบนี้ จะรวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อชมงานแสดงสินค้าหรือนิทรรศการต่าง ๆ ที่เรียกว่า Exhibition Tour ได้มีการจัดให้นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE (Meeting, Incentive, Convention and Exhibition) ถือเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาร่วมประชุมนานาชาติ จะมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนสูงกว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วไปประมาณ 2 เท่า

การเดินทางเพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อศาสนา เพื่อธุรกิจ และเพื่อการประชุมสัมมนา ล้วนเป็นการเดินทางที่มีความมุ่งหมายต่าง ๆ เป็นหลัก แต่ในการเดินทางเหล่านั้นได้จัดแบ่งเวลาสำหรับการท่องเที่ยวและนันทนาการไว้ด้วย ถือเป็นการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นไปตามวัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา ธุรกิจ หรือการประชุมสัมมนา

4. รูปแบบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว (Tourism) เป็นการเดินทาง (Travel) ที่มีวัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย (Purpose) และจุดหมายปลายทาง (Destination) ที่หลากหลาย อาจจำแนกรูปแบบของการท่องเที่ยวโดยทั่วไปได้ดังนี้

(1) **การท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism)** คือการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของบุคคลที่มีถิ่นพำนักถาวรในประเทศนั้น ๆ

(2) **การท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism)** คือการเดินทางท่องเที่ยวจากประเทศหนึ่งซึ่งเป็นถิ่นที่พำนักถาวรไปยังอีกประเทศหนึ่ง ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1) **Inbound Tourism** คือการเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในประเทศอื่นที่มีได้เป็นถิ่นที่พำนักถาวร

2) **Outbound Tourism** คือการเดินทางออกจากประเทศที่เป็นถิ่นที่พำนักถาวรไปท่องเที่ยวยังประเทศอื่น

ทรัพยากรท่องเที่ยว (Tourism Resource) อาจเป็นตัวจำแนกรูปแบบของการท่องเที่ยวได้ดังนี้

(1) **การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism)** เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ เช่น ป่า ภูเขา ทะเล เกาะ แหล่งน้ำ ถ้ำ และน้ำตก ฯลฯ เพื่อชมความงดงามของธรรมชาติ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งสนุกสนานกับกิจกรรมในแหล่งธรรมชาติ เช่น การเดินป่า (Trekking) การล่องแพ (Rafting) พายเรือ (Canoe) การดำน้ำ (Diving) หรือ ซี่จักรยาน (Mountain bike) เป็นต้น

(2) **การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (Cultural Tourism)** เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน ศาสนสถาน วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต และศิลปะแขนงต่าง ๆ นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะมีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาหาความรู้จากการท่องเที่ยว นอกเหนือจากความรื่นรมย์ที่จะได้พบเห็นและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย (Purpose) ในการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นตัวจำแนกรูปแบบของการท่องเที่ยวได้ ดังนี้

(1) **การท่องเที่ยวเชิงนันทนาการและการกีฬา (Recreation and sport Tourism)** เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน หาความรื่นรมย์ โดยจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวอาจเป็นแหล่งธรรมชาติ วัฒนธรรม และบันเทิงต่าง ๆ รวมทั้งการกีฬาซึ่งอาจเพื่อชมการแข่งขันหรือเพื่อเล่นกีฬาบางประเภท

(2) **การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจและประชุมสัมมนา (Business and Convention Tourism)** เป็นการท่องเที่ยวที่เป็นผลพลอยได้ จากการเดินทางเพื่อธุรกิจหรือประชุมสัมมนา ซึ่งผู้เดินทางได้จัดแบ่งเวลาไว้สำหรับการท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหรือนันทนาการด้วย นักท่องเที่ยวเหล่านี้มีส่วนสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมาก ทั้งนี้เพราะนักธุรกิจจะมีการเดินทางอย่างสม่ำเสมอเพื่อติดต่อธุรกิจอย่างต่อเนื่อง มิได้เดินทางบางช่วงเวลาหรือฤดูกาลเหมือนนักท่องเที่ยวอื่น ส่วนผู้ที่เดินทางเข้าร่วมประชุมสัมมนาถือเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ ที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวสูง

การจัดการเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นตัวจำแนกรูปแบบของการท่องเที่ยวได้ ดังนี้

(1) การท่องเที่ยวส่วนบุคคล (Individual หรือ Private Tour) เป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจัดการเองทั้งหมด ซึ่งอาจเดินทางเป็นครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน การท่องเที่ยวแบบนี้จะมีความเป็นส่วนตัวและอิสระ สามารถปรับเปลี่ยนโปรแกรมการเดินทางท่องเที่ยวได้ตามความต้องการ แต่อาจไม่สะดวกถ้าเดินทางไปยังสถานที่ที่ไม่รู้จักคุ้นเคย การเดินทางไกลที่ต้องเปลี่ยนถ่ายพาหนะขนส่งหลายประเภท หรือต้องผ่านระเบียบพิธีการต่าง ๆ ที่ยุ่งยาก เช่น การเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวส่วนบุคคลจึงได้รับความนิยมในการเดินทางที่มีจุดหมายปลายทางที่ไม่ไกลและยุ่งยากมากนัก โดยเฉพาะการเดินทางภายในประเทศ แต่มีข้อสังเกตว่าค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวส่วนบุคคลมักจะสูงหรือแพงกว่าค่าใช้จ่ายในการใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว

(2) การท่องเที่ยวแบบนำเที่ยวหรือแบบเบ็ดเสร็จ (Group หรือ Package Tour) เป็นการท่องเที่ยวที่ใช้บริการบริษัทนำเที่ยว โดยบริษัทนำเที่ยวจะจัดการให้ทั้งหมด นับแต่การเดินทาง ที่พักแรม อาหาร การเที่ยวชมสถานที่ และอื่น ๆ โดยจะจัดเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวไว้หลากหลายโปรแกรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อในราคาเบ็ดเสร็จ คือ รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดตลอดโปรแกรมการเดินทาง การท่องเที่ยวแบบนี้ นักท่องเที่ยวจะได้รับความสะดวกสบาย โดยเฉพาะในการเดินทางไกล ๆ หรือต้องผ่านระเบียบพิธีการต่าง ๆ แต่จะขาดความเป็นส่วนตัวและไม่อิสระ เพราะจะต้องเดินทางท่องเที่ยวตามโปรแกรมที่กำหนดไว้ และไปเป็นกลุ่มกับนักท่องเที่ยวอื่น ๆ

ธุรกิจนำเที่ยวจะให้บริการทั้งการท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourism) และการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourism) ซึ่งมีทั้ง Inbound Tour และ Outbound Tour โดยรูปแบบของการนำเที่ยวอาจเป็น Day Tour คือการนำเที่ยวโดยไม่ค้างคืน หรือ Tour Around คือ การนำเที่ยวมากกว่า 1 วัน มีการพักค้างคืน ซึ่งจะสามารถเที่ยวได้หลายแห่ง

นอกจากการนำเที่ยวตามโปรแกรม (Package Tour) ยังมีการนำเที่ยวนอกเหนือรายการ (Optional Tour) เป็นรายการนำเที่ยวที่จัดไว้ให้นักท่องเที่ยวเลือกซื้อเพิ่มตามความสนใจ ซึ่งบริษัทจะจัดไว้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ณ จุดพักแรมหรือจุดหมายปลายทาง

การเดินทางท่องเที่ยวนั้นมีหลากหลายรูปแบบและกิจกรรม ซึ่งจะพัฒนาเพิ่มมากขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่แสวงหาสิ่งแปลกใหม่อยู่เสมอ แต่การท่องเที่ยวหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใดก็ตาม จะต้องยึดหลักของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ซึ่งจะเอื้อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยให้การท่องเที่ยวมุ่งหารายได้ทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป
